

طراحی حداقل مجموعه‌ی داده‌های دیابت شیرین: مبنای شاخص‌های اثربخشی مدیریت دیابت*

اعظم السادات حسینی^۱، حمید مقدسی^۱، مریم جهانبخش^۲

چکیده

مقدمه: اندازه‌گیری اثربخشی مدیریت بیماری دیابت که خود مشتمل بر فرایند کیفیت مراقبت، پیامدهای بهداشتی و نحوه‌ی پاسخ‌دهی به مراقبت است، قبل از هر چیز یک تعریف چارچوبی مفهومی درباره‌ی این بیماری جهان شمول را می‌طلبد. مجموعه‌ی حداقل داده‌های MDS (Minimum Data Set) دیابت از طریق به کارگیری عناصر اطلاعاتی استاندارد، همراه با تعاریف یگانه و تدارک شاخص‌های اثربخشی مدیریت دیابت به ایجاد این چارچوب می‌انجامد. پژوهش حاضر با هدف مطالعه‌ی حداقل مجموعه‌ی داده‌های دیابت به عنوان مبنای شاخص‌های اثربخشی مدیریت دیابت در کشورهای آمریکا، استرالیا، اسکاتلند، فنلاند و در نهایت ارایه الگو برای ایران انجام شد.

روش بررسی: پژوهش حاضر از نوع کاربردی بود که به صورت توصیفی انجام شد. در این پژوهش ابتدا با استفاده از پرسش‌نامه و چک لیست به بررسی MDS دیابت در شهر تهران پرداخته شد و روایی ابزار مذکور توسط استادان متخصص و پایایی آن از طریق آزمون مجدد به تأیید رسید. سپس MDS دیابت در کشورهای منتخب از طریق متون چاپی و الکترونیکی مورد مطالعه قرار گرفت و در نهایت الگوی پیشنهادی بر اساس نیاز کشور طراحی و با استفاده از تکنیک دلفی به نظر خواهی از صاحب‌نظران در اختیار آن‌ها گذاشته شد. تحلیل داده‌ها در مرحله‌ی بررسی MDS دیابت در کشورهای منتخب با استفاده از جداول تطبیقی، تعیین وجوه اشتراک و افتراق مجموعه‌ی داده‌ها و در مرحله‌ی اعتباریابی الگو با استفاده از آمار توصیفی در حد تعیین فراوانی مطلق و نسبی انجام گردید.

یافته‌ها: الگوی حداقل مجموعه‌ی داده‌های دیابت در قالب ۱۲ فرم و شاخص‌های اثربخشی مدیریت دیابت برگرفته از آن طی اجرای تکنیک دلفی با ۹۸ درصد فراوانی مورد تأیید واقع شد.

نتیجه‌گیری: MDS دیابت با فراهم آوردن امکان مراقبت مستمر از بیماران، ایجاد ارتباط بین ارایه دهندگان مراقبت و تحلیل اثربخشی مراقبت فرد بیمار و جامعه‌ی بیماران مبتلا به دیابت منجر به کنترل و پیشگیری دیابت خواهد شد. بنابراین، به کارگیری MDS دیابت در قالب فرم‌های طراحی شده، استخراج شاخص‌های شناسایی بیماران، شاخص‌های اثربخشی فرایند مراقبت و کیفیت خدمات ارایه شده و شاخص‌های پیامدهای به دست آمده، منتج به تضمین و ارتقای مدیریت دیابت می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: دیابت شیرین؛ اثربخشی مدیریت؛ داده‌ها؛ طراحی؛ شاخص‌ها.

نوع مقاله: تحقیقی

دریافت مقاله: ۱۷/۹/۱۶

اصلاح نهایی: ۱۸/۲/۹

پذیرش مقاله: ۱۸/۶/۵

ارجاع: حسینی اعظم السادات، مقدسی حمید، جهانبخش مریم. طراحی حداقل مجموعه‌ی داده‌های دیابت شیرین: مبنای شاخص‌های اثربخشی مدیریت دیابت. مدیریت اطلاعات سلامت ۱۳۸۹؛ ۷ (۳): ۳۳۰-۳۴۰.

مقدمه

هدف اصلی سیستم‌های مراقبت بهداشتی بهبود سلامت جامعه است و لازم است اثربخشی این هدف اندازه‌گیری شود. برای دسترسی به اثربخشی که خود شامل فرایند کیفیت مراقبت، نحوه‌ی پاسخ‌دهی به مراقبت و پیامدهای بهداشتی

* مقاله‌ی حاضر حاصل پایان‌نامه دوره کارشناسی ارشد آموزش مدارک پزشکی است.

۱. استادیار، مدیریت اطلاعات بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران، تهران، ایران.

۲. کارشناس ارشد، آموزش مدارک پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران. (نویسنده‌ی مسؤول)

Email: jahanbakhsh.him@gmail.com